

Plaatsvervangend hoge commissaris te Djakarta (Gieben) aan minister van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen (Van Maarseveen), 11 mei 1950

Mede voor Drees, Stikker en Fockema.

Ref. mijn telegram 26 betreffende opdracht aan Schotborgh om RST afvoer naar Nederland garanderen.

Schotborgh seinde dd. 9 dezer 10.00 uur 'ex-sergeant majoor Samson thans zich uitlevende TRC Republiek Z.-Molukken bereid contact tot stand te brengen tussen mij en sergeant Nussy, die thans te Piroe. Verwacht dat onder huidige omstandigheden garantie Ned. Reg. slechts met minachting zal worden ontvangen, waardoor Ned. prestige in ernstige mate zal worden geschaad, aangezien Nussy, hoewel gesprek onder 4 ogen zal plaats hebben, dit niet onder zich zal houden. Adviseer in verband met bovenstaande geen bespreking over dit punt met serg. Nussy te houden.'

Vervolgens seinde Schotborgh op dezelfde datum:

'A. Hedenmorgen 08.00 uur werd mij door vertegenwoordiger der kampen medegedeeld, dat Ambonnesische milits. niet bereid orders CLG uitvoeren en zij zich buiten KNIL-verband beschouwen.

B. Hierna werd mij door s.m. Samson, die optrad als TRC Rep. Z.-Molukken als symbool hiervan overhandigd.

1. Stel KNIL onderscheidingstekens vanaf soldaat eerste klas tot en met adjudant onder-officier;
2. Nederlandse vlag;
3. pistool als teken dat zij als wapenbroeders wensten te scheiden nadat zij 35 jaar met Nederland samengegaan.

C. Uitdrukkelijk werd verklaard, dat bij evacuatie zoveel mogelijk hulp zal worden geboden.

D. Tevens werd verklaard, dat alle KNIL-materiaal thans was overgegaan naar strijdkrachten Rep. Z.-Molukken onder commando s.m. Samson.

Andere landaarden van garnizoenen Ambon waren bereid bevel CLG op te volgen.'

Over deze telegrammen had ik heden een onderhoud met Buurman en Van Langen. Mede gezien sub. A en B. in het tweede telegram werd eenparig besloten het advies van Schotborgh op te volgen, weshalve deze door Buurman aldus geïnstrueerd.

Aan een 9 Mei door Hoogstraten uit Ambon gezonden telegram ontleen ik dat de facto Regering Z.-Molukken achteraf onaangenaam getroffen bleek door haar onkundig laten van medekomst vertegenwoordigers HC met Schotborgh, hetgeen inmiddels geregeld door bemiddeling militairen. Ofschoon overeenkomstig instructie officieel contact met de facto Reg. zorgvuldig vermeden wordt, blijkt zakelijke aanraking voor regeling van enkele evacuatieproblemen onvermijdelijk. De Nederlandse gemeenschap reageerde tot dusver op rustige wijze en toont veel begrip voor de situatie. Daar Ambonnesische deel KNIL-garnizoenen weigerachtig tot embarcatie blijft zullen practisch alle Nederlanders evacueren.

Mijnerzijds zijn RIS-autoriteiten ingeschakeld voor opvangen evacuees en voorbereiding nadere positie-regeling RIS-ambtenaren onder hen.

USA Consul-Generaal verzocht toestemming ook een dozijn op Ambon vertoevende Amerikanen te doen evacueren, hetgeen ik toestond.